

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Warszawa, 13.09.2018r.

**Zastępczyni Rzecznika Praw Obywatelskich
Hanna Machińska**

IX.517.2564.2017.ZK

**Pan
gen. Jacek Kitliński
Dyrektor Generalny
Służby Więziennej
ul. Rakowiecka 37a
02-521 Warszawa**

Szanowny Panie Generale

W ostatnim czasie do Biura RPO wpłynęły wnioski od matek wychowujących małe dzieci do lat trzech, które przybywają wraz z nimi do jednostek penitencjarnych, w celu realizacji widzenia z osobami pozbawionymi wolności. Rzecznik Praw Obywatelskich uznał za ważne problemy poruszane w tych pismach, stąd odnoszę się do nich poniżej.

Wnioskodawczynie informowały, że podczas ubiegania się o widzenie i w czasie jego realizacji napotykały na utrudnienia. Żaliły się, że po kilku godzinach spędzonych w podróży oraz w poczekalni, nie mają zapewnionych właściwych warunków do sprawowania opieki nad dziećmi. Poczekalnie dla osób odwiedzających nie są bowiem odpowiednio przystosowane na dłuższy pobyt matek z małymi dziećmi. Jako przykład wskazywały na brak wyodrębnionego w nich miejsca do karmienia i przewijania dziecka oraz stanowiska do podgrzewania posiłków lub napojów. Ponadto, matki wskazywały, że do pomieszczenia, w którym realizowane są widzenia, nie mogły zabrać ze sobą wcześniej przygotowanego dla dziecka posiłku ani też jednorazowej pieluchy. Informowane były przez funkcjonariuszy, że przewinięcie dziecka musi nastąpić jeszcze przed widzeniem lub po jego zakończeniu. Sama zaś realizacja tej czynności odbywała się w pomieszczeniu do tego nieprzystosowanym.

O zbadanie tych skarg Rzecznik zwrócił się do właściwych Dyrektorów Okręgowych Służby Więziennej. Uzyskane w toku postępowania wyjaśniającej informacje

potwierdziły część z podnoszonych przez matki zarzutów, zwłaszcza dotyczących braku zgody na wnoszenie na salę widzeń produktów żywnościowych przygotowanych przez nie dla dzieci (mleka, wody w butelce), jak również artykułów higienicznych, takich jak jednorazowe pieluchy.

Na tle badanych spraw, jak również ustaleń dokonanych w czasie wizytacji jednostek penitencjarnych wyraźnie widać brak jednolitych standardów postępowania wobec matek z małymi dziećmi, realizujących widzenia z osobami pozbawionymi wolności. Oprócz trudności stwierdzonych na tle indywidualnych spraw, pracownicy Biura RPO zetknęli się bowiem również z dobrą praktyką, kiedy na terenie jednostek penitencjarnych instalowano przewijaki, umożliwiano zabranie butelki z mlekiem i własnej pieluchy na salę widzeń.

Moim zdaniem sale widzeń bądź przylegające do nich toalety powinny zostać wyposażone w przewijaki. Niektóre jednostki penitencjarne już obecnie dysponują nimi. Są to standardy przyjęte w cywilizowanych społeczeństwach. Rozwiązania takie są wprowadzane obecnie w miejscach użyteczności publicznej.

Ponadto, umożliwienie matce wzięcia ze sobą pieluchy na zmianę, bądź zaopatrzenie ją w pieluchy jakimi dysponuje zakład karny, w sytuacji gdy względy bezpieczeństwa determinują takie postępowanie, jest kolejnym zagadnieniem wymagającym usystematyzowania wobec różnorodnej praktyki jednostek penitencjarnych.

Uważam również, że matka wchodząc z małym dzieckiem na salę widzeń powinna mieć możliwość zabrania ze sobą mleka w butelce bądź słoiczka z jedzeniem dla dziecka. Małe dzieci mają różne obostrzenia czy ograniczenia pokarmowe i inne rozwiązania nigdy nie uwzględni potrzeb żywieniowych wszystkich dzieci.

Mając na względzie powyższe oraz uwzględniając fakt, że matki z małymi dziećmi są objęte konstytucyjną zasadą szczególnej pomocy ze strony władz publicznych, zwracam się z uprzejmą prośbą do Pana Dyrektora Generalnego o wydanie wytycznych, które ujednolicią w skali kraju postępowanie wobec tej kategorii osób. Bardzo proszę o poinformowanie mnie o stanowisku zajęтым w przedmiotowej sprawie.

Z poważaniem
(podpis na oryginale)